

پیوند قرنیه

بهار ۱۴۰۳

تائیدکننده: آقای دکتر صمدی

جراح و متخصص چشم فلوشیپ پیوند قرنیه

تهیه و تنظیم: خانم گیلانی زاده

منبع: برونر سوارث

عوارض جراحی:

پیوند قرنیه گرچه یک جراحی بی خطر محسوب می شود ولی با خطراتی مانند موارد زیر همراه است:

- آستیگماتیسم یا انحنای نامناسب قرنیه شایع ترین عارضه این عمل است که با برداشتن بخیه ها و استفاده از لنز یا عینک بهبود می یابد.
- عفونت چشم
- افزایش خطر بروز آب مروارید
- افزایش فشار کره چشم (آب سیاه)
- خونریزی
- مشکلاتی که برای بخیه ها پیش می آید
- تورم یا جدا شدگی شبکیه
- پس زدن پیوند

پس زدن پیوند و علائم آن:

پیوند قرنیه شایع ترین و موفقیت آمیزترین عمل پیوند است. ولی گاهی (در ۵ تا ۳۰ درصد موارد) سیستم ایمنی بدن بر علیه قرنیه پیوند شده واکنش نشان می دهد و آن را مانند یک جسم خارجی پس می زند. هر زمان پس از جراحی، امکان پس زدن پیوند وجود دارد. در این شرایط باید مجدداً پیوند را با قرنیه ای دیگر تکرار کرد ولی اگر این عارضه زود تشخیص داده و درمان شود ممکن است روند پس زدن در مراحل اولیه متوقف شود.

با مشاهده علائم زیر فوراً چشم پزشک خود را در جریان بگذارید:

- قرمزی شدید چشم
- حساسیت شدید چشم به نور
- اشک ریزش غیر طبیعی
- دید به سرعت کاهش پیدا می کند
- چشم به شدت دردناک می شود

چه زمانی به فعالیت عادی برمی گردید؟

یک هفته بعد از عمل می توانید حمام کنید ولی آب و شامپو یا صابون نباید وارد چشم شود. شنا کردن حداقل تا یک ماه ممنوع است. تا دو هفته پس از جراحی نباید وزنه بیش از ۱۰ کیلوگرم بلند کرد. از فعالیت های شدید مانند دویدن و تنیس اجتناب کنید. تنها ورزش مجاز پیاده روی سبک است.

از مالیدن و خاراندن چشم جدا خودداری کنید.

اگر شغل شما اداری و به صورت نشسته است پس از دو هفته می توانی به سر کار خود برگردید ولی اگر شغل شما همراه با فعالیت بدنی است حداقل ۴ هفته در منزل استراحت کنید.

از عینک آفتابی یا طبی با شیشه مقاوم استفاده کنید.

ورزش هایی که احتمال ضربه در آنها وجود دارد مانند فوتبال، جودو، کشتی و بوکس برای همیشه ممنوع است.

در زمان ورزش و شنا از عینک های محافظ استفاده کنید.

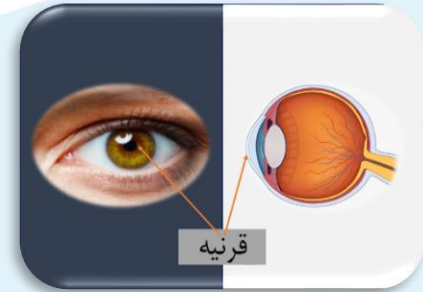
از انجام فعالیت هایی که در آنها احتمال ضربه وجود دارد خودداری کرده و با کسی درگیر نشوید. بسیار مهم است که چشم خود را از هرگونه ضربه یا فشاری محفوظ نگه دارید.

کارهایی که پس از جراحی می توانید انجام دهید:

- مطالعه و تماشا کردن تلویزیون
- انجام جراحی دیگر یا کارهای دندانپزشکی
- مسافرت، پرواز با هواپیما مانعی ندارد
- آشپزی، خیاطی و سایر فعالیت های روزانه

قرنیه چیست؟

قرنیه بافت شفاف است که در قسمت جلوی عنیبیه (قسمت رنگی چشم) و مردمک قرار داشته و اجازه می‌دهد که نور وارد چشم شود. اگر قرنیه صدمه دیده و یا دچار بیماری‌های وراثتی باشد، بافت شفاف آن کدر و خراش‌دار می‌شود. در این شرایط نور نمی‌تواند به طور طبیعی و صحیح به چشم برسد و باعث تاری دید می‌شود.

چرا پیوند قرنیه انجام می‌شود؟

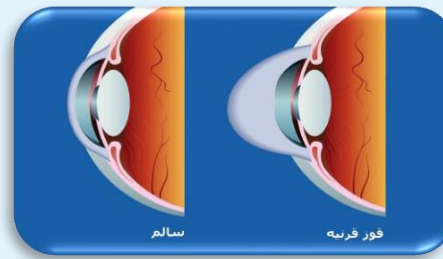
پیوند قرنیه اغلب برای برگرداندن بینایی فردی است که قرنیه‌اش آسیب دیده است. گاهی این عمل جراحی برای کاهش درد یا علائمی است که در اثر ابتلا به بیماری‌های چشمی به وجود می‌آید. بیماری‌هایی که درمان آنها با پیوند قرنیه امکان‌پذیر است عبارتند از: **ورم قرنیه:** در برخی از بیماری‌ها مانند قوز قرنیه دیستروفی فوکس و گاهی پس از عمل جراحی آب مروارید ممکن است قرنیه ورم کند و اگر درمان نشود دید بیمار تاری می‌شود. تاول‌های کوچک روی قرنیه می‌تواند بسیار دردناک باشد. تورم قرنیه گاهی با قطره یا پمادهای چشمی درمان می‌شود و گاهی پیوند قرنیه لازم می‌شود.

دیستروفی قرنیه (رشد غیر عادی): دیستروفی یعنی رشد غیر عادی. اگر این بیماری وجود داشته باشد، سلول‌های قرنیه به طور طبیعی رشد نمی‌کنند. لیست بافی قرنیه انواع مختلفی دارد که در موارد زیر مشترکند:

- معمولاً ارثی هستند
- به علت صدمات، یا رژیم غذایی به وجود نمی‌آیند.

• به بیماری دیگری مربوط نمی‌باشند و سایر قسمت‌های بدن را درگیر نمی‌کنند اغلب در افراد سالم اتفاق می‌افتد. نوعی از این بیماری با دوره‌های متناوب درد همراه است ولی دید را مختل نمی‌کند. گاهی ممکن است به صورت متناوب احساس جسم خارجی در چشم داشته باشید. بیماران دچار دیستروفی قرنیه گاهی نیاز به پیوند قرنیه دارند.

قوز قرنیه: در این بیماری قرنیه مرتب نازک شده و تغییر شکل می‌دهد. قرنیه طبیعی گنبدی شکل است ولی در این بیماری قرنیه مخروطی می‌شود. تغییر شکل قرنیه باعث اختلال در دی (آستیگماتیسم) و تاری دید می‌شود. این بیماری در افراد جوان (حدود ۱۶ تا ۲۴) سالگی دیده می‌شود. در صورت اختلال دید و تخریب بافت قرنیه، پیوند قرنیه لازم خواهد بود.

سایر اختلالات: علل دیگری که به پیوند قرنیه نیاز دارند عبارتند از صدمات شیمیایی، تصادفات، ضربه، جراحات و بریدگی، زخم قرنیه به علت عفونت تبخال، پس زدن پیوند پس از اولین پیوند قرنیه.

پیوند قرنیه چیست؟

نام دیگر پیوند قرنیه کراتوپلاستی است. پیوند قرنیه یک عمل جراحی است که طی آن قسمتی از قرنیه بیمار با قرنیه سالم اهدا کننده تعویض می‌شود. این عمل جراحی بسته به شرایط بیمار ممکن است تحت بیهوشی عمومی و یا به علت مشکلات قلبی یا ریوی با بی‌حسی موضعی انجام گیرد. عمل جراحی حدود ۱ تا ۲ ساعت طول می‌کشد. قرنیه جدید با بخیه‌های بسیار نازک که گاهی تا دو سال باقی می‌ماند متصل می‌شود. زمانی که قرنیه کاملاً جوش خورد بخیه‌ها برداشته می‌شود. پیوند قرنیه می‌تواند دید بیمار را

برگرداند، درد را کاهش دهد و ظاهر بیمارگونه و یا تخریب شده قرنیه را بهبود ببخشد.

قرنیه پیوندی از کجا تهیه می‌شود؟

قرنیه پیوندی پس از مرگ یک اهدا کننده که قبل از مرگ تمایل خود را به اهدای فنی ابراز داشته و یا خانواده آنها با این موضوع موافقت دارند گرفته می‌شود. قرنیه‌های اهدایی تا زمان اهدا در بانک چشم نگهداری می‌شود و قبل از استفاده از نظر هرگونه بیماری احتمالی بررسی می‌شوند.

پس از عمل چه اتفاقی می‌افتد؟

پس از عمل چشم پانسمان می‌شود و تا زمانی که چشم پزشک دستور دارویی ندهد نیاز به دارو نیست. معمولاً یک روز پس از عمل پانسمان جهت معاینه باز شده و پس از آن باید از محافظ چشمی استفاده کرد.

مراقبت‌های پس از عمل:

- قطره، پماد و هر دارویی را که پزشک تجویز می‌کند طبق دستور استفاده کنید.
- تا دو هفته پس از پیوند باید از محافظ چشمی و یا عینک استفاده کنید.
- اگر دارو تمام شد آن را قطع نکنید. تا زمانی که پزشک توصیه کرده است باید داروها را مرتب استفاده کنید.
- اگر قبل از عمل از داروهای دیگر چشمی استفاده می‌کردید، آنها را به چشم پزشک خود نشان دهید تا روش استفاده از آن را به شما بگوید.

چه مدت پس از انجام پیوند قرنیه دید کامل می‌شود؟

دید شما ممکن است تا یک سال پس از پیوند تاری باشد. گاهی دو سال (جوش خوردن کامل و کشیدن تمام بخیه‌ها) طول می‌کشد تا دید کاملاً واضح شود. حساسیت و اشک ریزش چشم پس از ۳ تا ۴ روز بهبود می‌یابد. ممکن است حدود ۶ ماه پس از جراحی، چشم پزشک برای شما عینک یا لنز تجویز کند.

3

2

1